

Scénář k rozhlasové reportáži Marcela Jánětová

Paní Marcela Jánětová bude vždy spojena se sudkovskou školou, kde učila úctyhodných třicet osm let. Narodila se za 2. světové války v roce 1942. Vystudovala pedagogickou školu v Olomouci a v roce 1960 dostala umístěnku do Sudkova. Velmi emotivně prožívala rok 1968, paní Marcela byla v dobu se synem na prázdninách u rodičů v Hustopečích.

Ted' bylo asi šest hodin ráno, najednou se rozlétly dveře a táta ve dveřích, oči úplně na vrch hlavy, úplně nepřítelnej: „Honem, honem, vstávejte, musíte dom, jsou tady okupanti“. A ted' my obě s maminkou: „Němci?“ „Ne, Rusi.“ Ted' my jsme úplně ztuhli. To byla hrůza tenkrát, že. Ted' ty letadla lítaly a ted' to všechno. Ted' jsme sami, dovolat se nešlo, nic. Já říkám: „Ježíš a tak co?“ „No musíte okamžitě domů, musíte být rodina pohromadě.“ Já říkám: „Co vy tady?“ „Neboj se, o nás se nestarej, honem se spakujte, já vás dovedu na nádraží, hlavně pak dejte vědět, že jste v pořádku dorazili“. Tak to víte, jak to bylo pozdvižení, prostě všude, bylo to hrozný, bečeli jsme, nadávali jsme. No chodili tady po vesnici, jak jezdili s těma tankama, tak lidi jim prostě nadávali a psali se všelijaký hesla. No, byla to hrůza nastoupit do škol, protože jsme nikdo nevěděli, co se bude dít.

Svůj postoj vyjádřila v srpnu 1968 v místních novinách Nová vesnice v básni Naše verše k dnešním dnům.

Ta středa byly strašně, strašně zlá. Vidíte, ještě dneska bečím. Hněv v očích, v srdcích našich plá. Ty dny jsou dlouhé k nepřekání, vztek a lítost slzy v oči vhaní. Krvavou rukou podepsal se Rus, zbývá jen zařátá pěst, pohrdání, hnus. Tak bratr bratru lásku vrací, když za květy mu kulkou splácí? Znějí zvony! Zrada nízká! Však v dešti pláče na časy se blýská. Vždyť jsme přec Husa dědicové a věříme, že přijdou dny lepší, nové.

I když, jak sama říká, měla dost průšvihů, například nosila černou stužku za Palacha a na plese zaspívala písničku Běž domů, Ivane, tak paní Marcelu nikdy nikdo neudal a ona mohla učit i v době normalizace. Ale jednou přišel do školy soudruh školní inspektor:

„No soudružko, vy jste měla svatbu v kostele.“ Já říkám: „Ano, měla.“ „No, jak je to možné?“ Já říkám: „Protože manžel říkal, že si mě nevezme, když nebudeme mít svatbu v kostele, že.“ No, tak na to nezbyvalo nic říct. „No ale pak, no vy máte taky obě děti pokřtěné. Já říkám: „Ano, mám, protože u nás v rodině všichni byli pokřtěni. Manžel chtěl, aby byli pokřtěni.“ No a on říkal: „No, ale to už se nesmí víckrát opakovat.“ Já říkám: „To už se nebude opakovat, my už víc dětí mět nebudeme.“

Velmi emotivně prožívala i rok 1989, který naštěstí na rozdíl od roku 1968 dopadl pro nás všechny dobře.

Co nám vyprávění paní Jánětové vlastně přineslo? Že dějiny nejsou jen události a letopočty v učebnicích, ale jsou to příběhy obyčejných, vlastně neobyčejných lidí.